

*Мякота Марина Василівна
студентка 1 курсу магістратури
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки*

*Науковий керівник:
кандидат педагогічних наук, доцент
Саюк Валентина Іванівна*

«Особливості поширення інноваційного педагогічного досвіду у заклади освіти у сучасних умовах»

В умовах системних змін у галузі освіти особливої актуальності набуває поширення (дисемінація) інноваційних ідей педагогічних працівників, що є по-справжньому оригінальними та прогресивним. Говорячи про дисемінацію інноваційного педагогічного досвіду визначаємо її як особливий педагогічний спосіб, що використовується для поширення та використання його на практиці. Окремі дослідники А. Бойко, В. Матюшова, Т. Михайленко, Н. Тернова вважають, що дисемінативні явища водночас можуть бути пов'язані з процесом, формою, результатами, способом, у який засвоюється та сприймається педагогічний досвід. Для того, аби дисемінувати передовий досвід педагога, необхідно використати певну технологію його вивчення, опису, впровадження і поширення. Як правило, поширення педагогічного досвіду зумовить певні зміни в освіті та висуне на перший план саме інновативні вектори розвитку.

Як зазначає С. Корольок під «трансляцією педагогічного досвіду» розуміється процес пред'явлення змісту досвіду зацікавленій педагогічній спільноті з подальшим відтворенням його в нових умовах. Дослідження сучасних науковців доводять, що в основі різних форм трансляції педагогічного досвіду лежать три основних механізми цього процесу: семіотичний, імітаційний, інтерактивний.

Семіотичний механізм передбачає трансляцію педагогічного досвіду за допомогою знакових систем, що зберігають і передають інформацію. Семіотичні форми трансляції досвіду припускають формалізацію його сутності різноманітними вербальними засобами: представлення досвіду в базі даних; розміщення в мережі Інтернет; представлення досвіду на педагогічних конференціях, педагогічних читаннях, круглих столах; видання методичної літератури; публікації в засобах масової інформації.

Імітаційний механізм заснований на прагненні до тотожності і передбачає обов'язкову участь групи суб'єктів. Імітаційні форми трансляції педагогічного досвіду засновані на взаємодії їх авторів, зацікавлених педагогів і полягають у візуальному представленні зразків діяльності. Широко використовуються: відкриті заняття і заходи; навчальні семінари; школи передового педагогічного досвіду; наставництво; майстер-класи; дні відкритих дверей; виставки-презентації.

Інтерактивний механізм передбачає спільну участь суб'єктів взаємодії. При цьому акцент переноситься з відпрацьованих способів дій на процеси і ситуації, адаптації практики до нових умов. Інтерактивні форми трансляції інноваційного досвіду стають все більш популярними і передбачають активну взаємодію авторів досвіду і зацікавлених педагогів. Результатом цього є формування нових знань і створення різних форм методичної роботи з педагогічними працівниками: творчі групи або лабораторії; творчі майстерні; майданчики стажування тощо [3, с. 27].

Досвід може бути впроваджений, якщо метою є переконання носія старого досвіду в тому, що застосування до нього елементів нового йому не зашкодить. Саме впровадження є найбільш важливим і найменш вивченим етапом у поширенні інноваційного досвіду педагога. Можливе добросовісне вивчення й узагальнення, навіть успішне пропагування та наказове застосування певного досвіду, проте, якщо педагог до цього не готовий, такі радикальні заходи можуть виявитися марними. Сам процес впровадження досвіду є нелегким для педагога, оскільки потрібно використовувати додаткові фізичні і творчі зусилля,

здібності трансформуватися та долати труднощі. У нього має бути велике бажання та сила волі, наполегливість і готовність до аналізу власних помилок та невдач. Педагог повинен систематично оновлювати свої знання, бути водночас і організатором, і фасилітатором у дисемінації власного інноваційного досвіду [1, с. 35].

У процесі поширення власного досвіду педагог опановує нові принципи діяльності в новаторському руслі, визначає, наскільки прогресивною та практичною є запропонована технологія. Аби розрізнити якість від ганджу, педагог має щодня наполегливо навчатися, опановувати сучасні освітні технології, методи, форми і прийомами навчання. Необхідно, аби учителя навіть не контролював, а підстраховував директор закладу освіти, а також його заступники, на яких покладається відповідальність за те, аби педагогічний досвід було впроваджено у практику закладів освіти. Після проходження продуктивного синтезу власного досвіду з новим і переконання педагога в тому, що результати його роботи містять зміни і є позитивними, від впровадження поступово переходять до використання [2, с. 5].

Досвід використовується, коли власні досягнення синтезуються з новими ідеями особистісного характеру. Для того, аби застосовувати чужий досвід, необхідно виявляти граничну відповідальність і творчість. Далеко не у всіх педагогів одразу виходить успішно застосувати інноваційний досвід, оскільки особистісні потреби педагога в ході роботи над певним досвідом потребують часу та осмислення. Проте, якщо педагог зацікавлений у новому досвіді, то цілком може адаптувати запропоновані ідеї з мінімальними змінами. У цьому випадку набагато доречніше буде говорити про освоєння, а не оволодіння.

Досвід освоюється, коли педагог ґрунтовно і глибоко вивчає зміст досвіду, його суть, трансформує наявні в первісному досвіді ідеї для власної діяльності.

Отже, для педагогічної діяльності, в ході якої педагог всебічно вивчає зміст і теоретичні засади досвіду, з'ясовує його суть, набуває практичних умінь і творчо трансформує їх, більш доречним є визначення освоєння досвіду в межах власної методичної системи.

Список використаної літератури:

1. Каплуновська О. Трансфер освітніх технологій у галузі дошкільної освіти. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2015. № 9. С. 34–37.
2. Кіндрат І. Інтеграція побудови освітнього процесу в дошкільному закладі: інноваційні аспекти. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2014. № 10. С. 4–9.
3. Корольок С. Управлінські технології навчання та розвитку педагогічного колективу. *Управління освітою*. 2014. № 4(328). С. 27.